„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, уторком на по табака.

Цена је за Аустро-Угарску:
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.

За Србију:
на четврт год. 8 дин., на по год. 16 дин.

Народни бројеви од петка, нарочито за шире народне кругове уређени, могу засебно да се претплате, а цена им је:
на 1 месец . . . . . 25 нов.
на четврт године . . . . . 75 нов.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 нов. сваки пут.
За „Приповедано“ плаћа се 20 нов. од врсте.

ДОПИСИ шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ.“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Ст. Јефтића, главна улица

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 нов.

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

БРОЈ 176. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 18. НОВЕМБРА 1897. ГОДИНА XXXII.

Наше аустријске комшије.

Преко, у Аустрији, упалио се немачки пањ. „Питоми“ Немци су подивљали. Отпочели су борбу с толико одушевљења, огорчења и безобзирности, да су задивили свет. Тако очајнички бори се народ само онда, кад су у опасности његова највећа права, кад се тиче његове коже.

Но, ко се то машио руком, да приграби што од аустријских Немаца? Зар Бадени?! — Ако хоћемо да признамо истину: јесте, он. Његове наредбе о језику, одузимају Немцима нешто од оног, што су до сад имали.

Али има и нечег по среди. Оно, што су Немци до сад уживали у Аустрији, то није све право њихово. Немци у Аустрији нису били до сад равноправни с другим народима. Да су то били, па да им се сад што од тога узима, њихова борба била би оправдана. Али они су били „владајуће племе“. Били су државне мазе. Уживали су тако рећи девет десетина права, а ону једну десетину, као неку мрвицу, уживали су Словени.

Па бар да је гроф Бадени покушао да их изравна са Словенима, него ни то. Он је оставио Немцима далеко већу половину, оставио им је, може се рећи, четири петине, а они се опет зато побунише. Не дају! Хоће да господаре. Хоће надмоћ и превласт као до сад. Њима изгледа, да је неправо, чим они не ће бити више тако велика господари као до сад.

Није право, али је разумљиво. Да је с тим досадањим државним мазама говорио Бадени као човек, мушки, отворено, да је признао, е је дошло друго време, време равноправности — било би боље. Но, он их је само штипкао. Место да одсече што је право, он је све по комадићe чупкао кљештама.

Отуда су били с њиме сви незадовољни. Незадовољни Немци што их чупка, а незадовољни и Словени, што им не да оно, што је њихово.

Немци су били у сабору у мањини. Али ако не ће бити по њиховом, решише да не треба ни сабора. Тамо су добовали, трумбетали, звонили, звиждали, крештали и урлали. После су ћушали председника, гађали га мастионицама и узбунили улицу.

У Бечу и Грацу почеше да демонструју грдне гомиле народа, дошло је до судара с полицијом и војском, те је било погажених, мртвих и рањених.

У саборници су још викали: „Живела револуција!“ а на улицама су певали: „Wacht am Rhein . . .“ То значи: Нека буде буне, нека тече крв, па нека пропадне и Аустрија, нека је прогута Немачка, само не дамо превласт и господарство над Словенима . . .

И, како најновији брзојав јавља, таква њихова демонстрација није остала без утиска. Позван је Гауч, да састави кабинет, а то значи: Уступак онима, који су се бунили и певали: »Wacht am Rhein“. То значи: Државна власт се препала; попушта и мањини, само ако та мањина уме да прети.

Но, ако Словени извуку наук отуда, шта ће бити онда? Ако се у Аустрији не може владати без Немаца, без Словена се може владати још мање.

Аустрија се из темеља љуља! Огорчена борба трајаће у њој све дотле, док једном не буде правде. На чијој ће страни превалити, није тешко погодити. Немци бране неправедну прошлост, Словени се боре за праведну будућност. Нека нико не мисли, да превласт немачка може и на даље трајати, онако исто, као што је трајала до сад. Зар ако се нешто и савида на слабој, трулој, стрмој основи, да то мора вечито трајати? Може се скоро све; ал само докле? Може се учинити погрешка, па благовати. Али опет питамо: Докле? Велике политичке погрешке и неправде освете се кадгод после векова. Правда није мачка, да огребе одма, чим ко у њу дирне... Ал јој дође време, а то време „да с одлије где је препунано“ „и остриже где је предугачко“, дошло је у Аустрији сад Отуда се она заљуљала и љуљаће се све дотле, — док је не поставе — управо.

Но, није све аустријско зло у оној једној болести. Болест ретко долази сама, а кад наиђу две или више болести, онда је тешко и лечити. Што би једној помогло, другој може да шкоди.

У питању је: привремено финансијско — трговачко и ђумручко — поравнање између Аустрије и Угарске. То поравнање мора бити утврђено до нове године, а могу га по закону склопити само сабори, уставна тела обеју државних половина. Но, аустријски је сабор одгођен на неизвесно време, те не ће склапати поравнање.

Шта сад? Угарска не може не треба и не сме признати за уговарајућу страну никог, осим аустријског сабора. Она с њим има посла — сваки други државни чинилац не важи.

И — ако данас учине што у држави без аустријског сабора, могу сутра да учине без угарског сабора.

Хоће ли угарски сабор признати и прогутати ону незаконитост? Хоће ли баш пристати на то, да подрије и своје земљиште. То је данас важно, судбоносно питање.

Опозиција угарска иште равлаз с Аустријом, тражи персоналну унију, а то би било и најбоље. Свако себи! А за тим: Сваком своје! па би био мир и љубав међу народима. Ал о томе други пут.

Нови Сад, 17. новембра.

Није потврђен. „Пешт. Лојду“ јављају из Карловаца, да је онамо стигла највиша одлука у ствари попуњења упражњене будимске дијецезе. Избор Лукијана Богдановића није потврђен, него је упућен синод, да избор будимског епископа изврши у току децембра. Кандидати су: Архимандрити Митрофан Шевић, Платон Телечки и Лукијан Богдановић

*

Редовна скупштина српске црев. шк. опћине новосадске. У прошлу недељу, 16. (28.) о. м. одржана је редовна скупштина српске црев. школске опћине новосадске. Скупштина је одржана у 2 сах. после подне и била је врло добро посећена. Решени су ови предмети:

Усвојен је прорачун за 1898. год. По прорачуну том износи приход од цркви 2400 ф., од гробља 511 ф. 10 н., од кућа 10.955 ф, од земаља 4067 ф., од камата на разна потраживања 50 ф., од прилога на убоги дом 200 ф., од разних прихода 20 ф., од разних прилога заклада 4522·85 ф. од парохијалне благајне као отплата дуга 500 р. Укупно 23.225·95 ф. — Потребе на чиновнике, цркве, гробља, куће, земље, легате, милостиње: 20 191·42 ф. — Сувишак 3034·53 ф. Приход за издржавање срп. нар. осн. школа: 12.769·50 ф. Потреба: 12.769·50 ф. — Заклада Миланковић-Петровићкина: Приход: 8428 ф. Потреба: 4861·24 ф. Преостаје за принос црквеној општини: 3566·76 ф — Заклада Герескова за сироте удовице: 460 фор. Потреба 413·84 ф. Преостаје за резервни фонд 46 ф. 16 н. — Заклада истога за срп. вишу дев. школу новосадску; Приход: 997·08 ф. који ће се уложити на приплод. — „Платонеум“: Приход: 221 ф. Потреба: 221 ф — Заклада Симе и Катарине Ђорђевић за алм. гробље и капелу: Приход: 56 ф. Потреба: 56 ф — Заклада за градњу иконостаса у саборној цркви: Приход: 1958·85 ф. који је уложен на приплод. — Заклада Јов. и Марије Трандафил у исту циљ: Приход: 1822 ф. Потреба: 819·13 ф. Сувишак за горњу сврху 1002·87 ф. — Заклада Марије Трандафил за издржавање николајевске цркве: Приход: 3624·19 фор. Потреба: 3624·19 ф. — Заклада Јулијане В. Михајловићке за удове и припомоћ удавачама: Приход: 357 ф. Потреба 310 ф. Сувишак црев. опћини: 47 ф. — Заклада срп. више дев. школе новосадске: Приход: 996·07 ф. која је уложена на приплод. — Заклада за срп. нар. осн. школе: Приход: 440·20 ф. која је уложена на приплод. — Заклада Јулке Радоњићке: Приход: 48 ф. Потреба: 28 ф. Сувишак за опћину: 20 ф. — Предрачун парохијалне благајнице: Приход 10.000 ф. Потреба: 10.000 ф.

После тога је узет на знање: Извештај школског одбора о раду му за 1896/7. шк. годину. Тако исто и извештај школ. управитеља о осн. школама.

Усвојен је предлог црквеног одбора о усвајању м. срп. забавишта, које је 1891. год. основала м. добротворна задруга Српкиња Новосаткиња, а коме је до сада ова опћина пружала припомоћ годишњу од 600 фор.

Изабрана је за учитељицу у средњој варошкој школи Даринка Калића учитељица клисанска са 69, против 13 односно 2 гласа, које су добиле З. Томићева и К. Сремчевићева.

Изабран је за благајника Стева Теодоровић из Ст. Сивца.

Усвојен је предлог црквеног одбора у ствари уступања куће Герескове бр. 1884. за зидање гимназије, а на место тога да се створи фонд од 4000 фор. за помагање сиротиње, чему је до сад служила споменута кућа.

Усвојен је предлог о откупу кућа Вукичевићеве и Стаматовићеве за 15.000 ф.

Накнадно су одобрене издате своте, којима је прекорачен прошлогодишњи прорачун. Од ове своте утрошено је 3000 ф. на оправљање алмашке цркве, која је сад врло лепо оправљена

Усвојен је предлог Платона Ракића, у ствари изједначења свештеничких плата у Н. Саду и подизањем истих на II класу, осим протине, која остаје у I. кл.

Усвојен је предлог школског одбора, којим је одбијена учитељица Мара Милића у погледу деценала.

Усвојен је предлог истог одбора у ствари отварања поновних школа на салашима и тражена од магистрата свота од 200 фор. за издржавање тих школа.

Уведена је у записник захвалност многогодишњој учитељици овдашњој гђи Милеви Миловановој, која је умировљена, на труду и раду јој учитељичком, а узета на знање захвалност исте учитељице, којом је захвалила на досадашњем свом положају и предусретљивости од стране општине према њој.

Усвојен је предлог о отпису парохијала и најзад је извршен избор једног одборника и два скупштинара, на смрћу Стевана Николића-Баке упражњено место одборничко и два такође смрћу упражњена скупштинарска места. Изабрани су: за одборника Ђорђе Радовановић, опћ. фискал, а за скупштинаре: Гавра Плавшић опанчар и Сава Стојановић.

Политичке новости.

Угарска.

Положај. Док се у бечком парламенту посланици часте свакојаким погрдама и бију разноврсним оружјем, дотле у Будимпешти у грозничавој раздражености пресуђују бечке догађаје. Седница бечког парламента одложена је до сутра, уторника. Ово тумаче у Будимпешти тако, да је бечка влада напустила мисао о насилном спровађању провизоријума. Овде мисле, да краљ неће допустити, да се провизоријум оваким средствима спроведе. Парламент ће дакле бити одложен, а провизоријум биће спроведен на основу §. 14. Угарска влада ће ове седмице да поднесе нарочите предлоге и тиме ће да почне борба у угарском парламенту, јер се независна и 48-машка странка спрема на одлучну борбу против ових предлога. По мишљењу ове, уставност је престала у Аустрији, те сад Угарска ваља слободно и самостално да удеси своје ствари. Странке, које стоје на поравнању од 1867. год. још нису обележиле своје становиште, међутим зна се, да ће владина странка пристати на све предлоге владине, а говори се, да ће то у овај мах учинити и Апоњијева странка. Банфи мисли, да ће му поћи за руком, да скрха независну 48-машку странку. Али ако му и не пође то за руком, наумио је он да status quo одржи у супрот закону и уставу. То мисли постићи накнадним одобрењем од стране сабора.

Оружају се. Председништва оба крила независне и 48-машке странке хитно сазивају чланове странке, да одма дођу у Будимпешту и да ту буду стално.

Аустрија.

Бечки немири. У седници државног сабора од прошле суботе и опет се није могло ништа радити. Због немирне опозиције председник је одма по отворању морао седницу и да затвори. Удруженој опозицији придружио се у овај мах и Луегер. Тако појачана опозиција угушила је својом дреком и виком сваку реч председникову. Волф, који је у пређашњој седници искључен, дошао беше у данашњу седницу, на што је министар правде заповедио, да га ухвате и под јаком полицајном стражом отерају у зграду судбеног стола. Као муња распрострла се ова вест по Бечу и силни радници искупише се по предграђима у велике гомиле. У вече су се очекивале демонстрације и влада је учинила све могуће спреме, да сокачким немирима стане на пут. До уторника неће бити седнице. Цар је дошао у Беч још у суботу у вече и одма је примио у аудијенцију грофа Баденија. У Бечу се говори, да провизоријум неће се више износити пред сабор, него да ће се овај или одгодити или распустити.

Цар ће да реши. Чланови парламентарне већине говоре, да ће гроф Бадени умолити цара, да овај даље нареди што треба. Један део већине не слаже се у овом са Баденијем.

Србија.

Погреб. У прошлу суботу је погребено мртво тело гимназијског професора у Солуну, Пејчиновића, уз присуство многобројног народа из свих редова београдског становништва. На погребу беше и митрополит Михајило. Било је и више говора. Сви говорници изјавише, да је Пејчиновић пао као жртва српске мисли од потајне убилачке руке бугарске.

Румунија.

Отворање. Краљ Карло је у прошлу суботу престоном беседом лично отворио парламент. У беседи се нарочито истиче пријатељски односај краљевине са свима државама и својски дочек краља у Будимпешти.

Са епархијске скупштине.

(Наставак.)

У броју од недеље изостало је, да је за члана епархијског школског одбора изабран и проф. Милан Стојшић из Сомбора.

*

Перовођа В. Миросављевић извештава, да се на расписани стечај за епарх. бележника пријавио једини компетенат Жарко Радонић, свршени богослов из Мохола.

Чују се гласови, да не би требало приступити избору, кад се само један молилац пријавио.

Поп Б. Поповић држи, да би ова скупштана требала да изабере и друге епархијске чиновнике, а пошто ова скупштина управо не би могла бирати бележника, јер је само о једном молиоцу реч, то он предлаже: да се поново распише стечај.

Др. И. Вучетић мисли, да то ништа не смета, што је само један компетенат и да би могла скупштина изабрати досадашњег привременог бележника В. Миросављевића. За то препоручује скупштини да њега бира.

М. Ђорђевић примећује на предлог Дра И. Вучетића, да је стечај за бележничко место био расписан и на то је место компетовао један богослов. Данашњи привремени бележник није компетовао, и онда макар како топло препоручивао Др Вучетић избор, не може бити речи о његову предлогу. Ту нема првог услова. Помаже предлог Поповићев, те да привремени бележник и даље у том својству остане, а

да се стечај распише поново и првој седници епарх. скупштине поднесу компетенти ради избора. — Расписаће се стечај.

Приступило се претресању предлога епарх. адм. одбора за правила за руковање епарх. фондом бачким. У том предлогу учињене су ове главније измене: приходи привремено упражњених парох. сесија не могу утицати у овај фонд, јер оне стварно нису никад упражњене; неће се тражити рабат осигуравајућег друштва, код којега посредовањем епарх. адм. одбора обезбеђују црквене општине и манастири своја имања, јер би ово личило на неку сензалину — ако друштва дају рабат, то тај рабат нека добивају општине, а оне свој део нека уносе у фонд; разјашњено је, да један новчић годишње по души становништва у општини не мисли се прикупљати по души од појединаца, него општина то може платити из своје благајнице и да не распорезује, а распорезати може како за најправедније нађе; свештеници се ослобађају од плаћања 1% од своје редовне дотације; тако исто не дају прилоге кад их епископ одликује, нити странке плаћају што кад им се диспензације издају — све би то личило на симонију; није примљен предлог да проте скупљају по општинама одређене прилоге за овај фонд (Чују се гласови: Да не дође до Шандора!); чим овај фонд нарасте да може наплаћивати дневнице члановима епарх. одбора са стране, учиниће се то; код §. 8. учињена је начелна измена, да не спрема годишњи прорачун овога фонда админ. одбор, него епарх. скупштина.

Ова је седница трајала од 4¼ сах. по подне до 11½ с. ноћу и заказано је продужење седнице за сутра дан, у петак у 9 сах. пре подне.

Пошто се у петак око 9½ сах. искупио довољан број чланова отворио је председник седницу и предузето је претресање предлога епарх. админ. одбора за пословник епарх. скупштине.

Главније су измене ово: У § 4. бира се у верификацијони одбор место 6 чланова — 9; уз § 12. додато је, да админ. одбор предлаже дневни ред, а епарх. скупштина га утврђује; § 13. допуњен је, да скупштина може решавати, кад је у њој натполовична већина присутних чланова.

Админ. одбор подноси на **тумачење чланак 5., 6., 7. и 11. Епарх. Уређења од 1871. год.** који говоре о учитељима као заступницима у епарх. скупштини и свештеницима као изборницима.

Расправа о овоме предмету је започела у правцу, да учитељ и осим свога учитељског заступника за протопресвитерат, могу бити бирани и као остали световњачки заступници по досадашњој пракси, а тако и свештеници да могу бити као изборници који бирају световне заступнике. Ову расправу прекинуо је председник тврдњом, да право тумачења законских чланака припада самом сабору. Међутим **скупштина је изрекла, да ће она признавати досадашњу праксу све дотле, док сабор не протумачи ове чланке**

Код предлога админ. одбора за креирање места референта за конзисторију и адм. одбор, предложио је

Поп Б. Поповић, да се окружне проте референтске дужности приме и да у сваку седницу у којој би имали што да реферишу, дођу као референти. Епарх. фонд не би могао наплаћивати засебне референте, а Саборски Одбор овој епархији није никад тако наклоњен, да има изгледа, да ће ускоро одредити плаће за овог референта. Овим би предлогом та празнина испуњена била, па би рад успешнији био.

Присутне проте не слажу се с тим.

Др. И. Вучетић примећује, да би за ове референте Саборски Одбор одредио плату.

Закључено је, да се место референтско креира, али да Саборски Одбор, за време док Сабор коначно не установи ово место, одреди плату и упути фондове на исплаћивање.

Администст. одбор у **предлогу за издање епископске резиденције** изнео је опширно историју овога предмета и напомиње да ништа не стоји на путу, да се предузме градња резиденције, јер средства за то имају народни фондови на расположењу. Има за то већ и зготовљен план из времена епископа Платона Атанацковића.

Скупштина је овај предлог једнодушно прихватила и топло га препоручује Саборском Одбору

Администр. одбор подноси предлог, **да се скупштина обрати представком на сабор, да у епарх. скупштину улази и по један члан колегије виших девојачких школа којега она изабере и да управитељ и по један члан колегије буду вирилни чланови, у месном школ. одбору.** У поднеску је заступљено мишљење, да ове школе спадају у средње заводе.

Мита Ђорђевић увиђа, да би доследно било, кад би и колегије виших девојачких школа изашиљале своје заступнике у епарх. скупштину. Било би то и право. Заступљене су ту препарандија, гимназија и основне школе, само ове школе не. Али кад се узме у обзир, да је Епарх. Уређење привремено, на што утврђивати га распростирањем одредбе? Тим би се само доказивала сталност овог Уређења. У њему пак има много чега непотпуног и неодређеног. Ако би требало у њему што попуњавати, одређивати и одредбе распростирати, онда то не би било само у овом случају. Има у њему и застарелих одредаба, као што су избори по сталежима, телима, па и по колегијама. На што распростирати застареле одредбе? У осталом ствар је поверења, хоће ли бирачи изабрати наставнике у вишим дев. школама за чланове епарх. скупштине и за чланове месних школ. одбора. У школским одборима има их; а најбоље доказује, да није потребе распростирати одредбе и на ове школе, данашња скупштина, у којој седе од 5 наставника са виших дев. школа, њих троје. Где је поверења, на што вирилнога или полувирилнога права? С тога **предлаже, да се п еко предлога админ. одбора за шиљање представке на сабор ради распростирања поменутих одредаба и на проф. колегије виших дев. школа пређе на дневни ред.** — Прима се.

Долазе на дневни ред **поједини предлози.**

Перовођа В. Миросављевић чита писмене предлоге Стевана Грађанског из Рац-Милетића у којима овај тражи да свештеници служе сваки дан литургије (Свештеници изјављују да је ово немогуће); да епископ посећује општине (Епископ изјављује, да је намеран био то прошле године учинити, али због сабора није доспео. То ће учинити чим допусти време), да школски референти посећују школе. Међу осталим предметима Ст. Грађанског било је и безпредметних преко којих се прешло на дневни ред.

Тодор Мишков из Ст. Паланке подноси пријаву против неправилности у рачунима тамошње црквене општине.

Пошто је епарх. бележник приметио, да у овој ствари није посреди проневера — **упућује поднесак админ. одбору.**

Ј. М. Шимић **држи да ће погодити жељу целе скупштине ако предложи, да се закључи већини посланика на прошлом срп. изр. црквеном сабору поверење и признање на истрајном раду и мушком држању.**

Прима се једнодушно.

Ј. М. Шимић у свези са овим предлаже: **да се пошље представка Саборском Одбору у којој да се умоли, да исти пожури — колико то до њега стоји — састанак Сабора и продужење рада његова.**

Прима се једнодушно.

Ђ. Милић напомиње, да није донето решење **да се распише накнадни избор за епарх. скупштинара у ст. паланачком протопрезвитерату на место Мите Ђорђевића, који је од два мандата задржао онај из сомборског протопрезвитерата.** — Усваја се.

Ј. М. Шимић предлаже, **да се епар. скупштина сазове 1899. колико је могуће између Ускрса и Духова, и да ова скупштина изјави, да јој мандат траје шест година.**

Г. епископ Опачић узима у име админ. одбора на знање сазив скупштине, а дан за одржање скупштине одредиће админ. одбор.

(Свршиће се.)

Црте из аустријског парламента.

Др. Лехер виче као бесомучан Штајнвандер, Функе и још неки кидишу на послужитеља, који звонцетом хоће да да знак, да посланици улазе у саборницу — и обарају овога доле.

*

Улази Абрахамовић, председник Наступа галама, која превазилази све досадашње. Дере се, добује и звижди. Неки донели трумбете па дувају у ове као кад ватрогасци дају сигнале.

*

Председник министарства гроф Бадени и министар правде дошли су до врата од саборнице а не улазе унутра. Ларма и галама траје.

*

Председник заузима своје место. Скрстио руке па гледа, шта се ради. Улазе подпредседници др. Крамарш и др. Фукс. Сад тек настаје бура од галаме.

*

Абрахамовић покушава да говори. Међу тим звиждање и дерање: »Пфуј!« »На поље!« раздиру уши, а трумбете да разбију мозак. Из опозиције виде се песнице, подигнуте столице и др. Десница немо гледа, шта се ради. Што председник јаче и дуже звони, тим је јача и дужа ларма и галама.

*

Док тако траје ларма, полети једна боца из редова опозиције на председника Сви се уплашише. Помислише да је бомба. Беше то међу тим боца пуна мастила. Боца паде на председников сто и распаде се у небројено комаће. Мастило се просу по оделу председникову.

*

Сад ступише у акцију хришћанске социјалисте. Аксман, Билозавек, Глекнер и др. скочише на постоље, као да ће председника да избаце. Вичу: »Овог маторог лопова морамо избацити одавде. Само напоље с њим!«

*

Председник хоће да говори, али га ућуткаше ужасни узвици: »ћути ти угурсузе! Идите у хапс! Пазите, да вас не обесимо! Гадни лупеже, обешењачка издајицо!

*

Опозицијони посланици бацају се на председника пословницима и бомбама од хартије и згађају га. Абрахамовић пошао на поље, за тим се враћа. Леву руку метнуо на столицу, па укочен и блед у лицу гледа у опозицију, за знак да не уступа. Младо-Чеси и Пољаци тапшу председнику.

*

Након 1 минута излази председник. За њим вичу и свакојако га погрђују. Бацају се бомбама од хартије. Пољаци поздрављају Абрахамовића, док овај пролази крај њих. Посланик Козловски грли га и љуби. Председник праћен потпредседником Фуксом одлази Слуге и перовођа гроф Дајм спремају сто председникових и клупу министарску.

*

По одласку председникову, излази и већина посланика са деснице. Сад улази Волф у зимском капуту и под шеширом, са палицом у руци. Левичари му дувају у дечје трумбете туш и вичу живео Волф је искључен прошле седнице и сви се чудили, од куд је могао ући Кажу, да је метнуо лажну браду и тако преварио полицију и слуге.

*

На једном од улаза искупиле се социјалне демократе, које су прошле седнице искључене. Полиција неће да их пусти унутра. Долази бивши председник сабора др. Катрајн, но полиција ни овог не пушта. Посланик Мајредер долази и вели: Шта? Ви не пуштате унутра ни бившег председника сабора? — Полиција вели, да је д била заповест, да ову капију закључа Најзад пуштају Катрајна унутра а социјалне демократе не. Ови моле преко својих изаслапика Кисеветера и Јаросијевића но председник не да унутра. Ови веле да ће протестовати.

*

Док се ово напољу догађа, улази један посланик и виче: Иде полиција! Шта је сад наступило, беше ужасно. Надкомесар Шилер хоће да дође до Волфа, али га не пуштају Лемиш, Кител, Глекнер, др. Лехер и други. Он им вели, да се уклоне. Они неће, него веле: Председник није унутри, за то ни ви не смете ући. Заповедник намигне и десет полицаја улази. Посланици се за мало устежу, али се за тим склањају с пута Један полицај граби посланика Новака и баца га у страну. Четворица пак полицаја грабе Волфа. Овај се брани очајно. Настаје дивља борба. Волф се бацио на земљу и виче протестујући против брутлности. Полицаји га не слушају. Зграбише га за руке и ноге и силом га однеше напоље. За то време траје ларма и галама, да човеку памет стане Левица виче; »Живела слобода!« »Живео парламентаризам!«

*

После одласка председникова, посланици се састали у гомиле и разговарају. Луегер се нашао на десници међу Младо-Чесима, конзервативцима и словенским посланицима. Води се врло жив разговор. Луегер виче: Бечка и Доња Аустрија стоје за нами и протестовање против овог насиља. Расправа међу Луегером и Младо Чесима све је гласнија. Посланик Аксман довикује нешто Младо-Чесима. Ови се разјарише. Левица тапше Аксману и поздравља га. Гроф Бадени се умеша и покушава да посредује. Након десет минута позива Луегер вође левице на конференцију. Сад дознадоше, да је председник прекинуо седницу за један сахат. Вође закључише, да корпоративно иду председнику министарства. Што рекоше, учинише. Тамо рекоше председнику министарства, да је положај у парламенту неиздржљив, те да би он требао да учини наредбе Овај одговара да нема за то потребну заповест, али уверава, да до уторника неће бити седнице, ако левица буде мирна. Луегер вели Баденију, да не може одговарати за ред и мир у Бечу, ако ово овако и даље устраје. Председник обећава Луегеру, да ће ова седница бити одма и закључена, чим се отвори.

*

Седница беше прво прекинута за читав сахат, али након по сахата, око ½12 сахата улази подпредседник Крамарж. На левици хоће да лармају. Вође дају знак да се ћути. Председник за тим по сред потпуне тишине вели: Затварам седницу. Идућу седницу ћу писмено објавити. Посланици се за тим у миру разилазе

*

Кад су полицаји понели Волфа у хапс, викао је овај на улици: »Бечки народе! Мене су ухапсили! Ваше посланике хапсе!«

*

По бечким лицама, а нарочито у онима око парламента, силне су демонстрације. На све стране влада гужва, ларма и галама. У суботу око 8 сах. у вече ухапшено је њих 61. А око 10 сах. још и више њих.

Вести из места и са стране.

Прослава 25-годишњице одбор за прославу двадесетпетогодишњице Јосифа Маринковића — композитора разаслао је овај распис: „Свакоме је Србину познато име нашег чувеног композитора, Јосифа Маринковића. Нема Србина, који није с највећим задовољством певао или слушао песме, које су производ тог врлог уметника, што умеде, у садањем времену, очувати чисто српски дух нашој песми. И за то треба да му се сви одужимо још за живота онако — како си и заслужује. Сад је двадесет и пет година, како је Јосиф Маринковић компоновао прву своју песму. Зато је сад и најзгодније време да му се одужимо. Академско певачко друштво „Обилић“ увидело је то и оно је почело радити на томе, изабрав одбор, оме је стављено у дужност да то уради приређујући прославу двадесетпетогодишњега рада нашег слављеника, Ј. Маринковића.

Лепо појање у Ср. Карловцима. Пишу нам о томе: „Десио сам у Ср. Карловцима и одем у цркву да чујем појање. На кору је појао гимназијски збор под управом гимн. професора појања Душана Котура. Појали су нову Остојићеву литургију. Појање ово чини особити утисак на слушаоце, јер је композиција сама по себи врло добра, а певачки збор је врло спремљен. Све потанкости хармоничког појања изводе се до ситница. У јачини појединих гласова влада потпуна складност, тако да се у најтишијем појању чује редак, дубоки контра бас. Са необичним задовољством слуша се ово појање, што служи на похвалу у првом реду учитељу појања. Ма да се збор састоји само из 35 чланова ипак располаже добром јачином. Ко оде у Ср. Карловце, не треба да пропусти, а да не чује ово красно појање.“

Митрополијски црквени савет држао је своје седнице 11. 12. и 13. новембра о. г. Присутни су били: Патријарх и епископи: Николић и Грујић; проте: Борота, Вучковић и Константиновић; др. Н. Максимовић, др. Ст. Поповић и Лаза Обреновић.

Нов словачки лист. Наша браћа Словаци покренули су нов лист. Име му је „Словенске Листи“, излази у Липт. Ружомберку једанпут недељно, а уредник му је Густав Августини. Сваки број има додатак у ком је заступљен хумор и сатира. Цена је листу годишње 3 фор. Ми препоручујемо нашој публици овај лист, која чита словачки а познавајући уредника Августинија, уверени смо, даће лист потпуно одговарати својој задаћи, која се састоји у томе, да одушевљено заступа, корист и напредак свога народа. Нека му је срећан рад!

Руске књиге. У последње време врло се много продају руска дела на страну, а особито многа се дела шиљу у Јапан; у Филаделфији постоји руска читаоница. Осим тога силне се књиге односе у Немачку и Француску. Највише се купују дела војничка и граматике.

Извоз живине. Један трговац из Немачке путује по Србији и купује силне ћурке, те по пуне вагоне шаље у Берлин. До сад је послао четир вагона, па како у Србији не плаћа више од 3 - 4 динара по пару, а у Берлину продаје 5—8 марака по комаду, то ће тај заслужити лепу своту на ћуркама.

БРЗОЈАВ „ЗАСТАВИ“.

(Стигао 16. нов. у 9 сах. пре подне.)

БЕЧ. Царско веће одгођено на неизвесно време. Баденијев кабинет дао оставку. Цар је оставку примио и поверио састав новог кабинета Гаучу. Привремено поравнање ће се ван парламента спровести.

Најновије вести.

Ново министарство у Аустрији. Председник: барон Гауч; министар унутрашњих послова: барон Бакехем; финансија: др. Штајнбах; наставе: гроф Латур; железница и обрта: секцијони шеф Вите. За правду и привреду још нису именовани кандидати. Од садашњих министара ући ће у нов кабинет осим Гауча, само Велсертемд и пољски министар Битнер О програму Гаучову не зна се за сад ништа.

ОГЛАСИ.

ТРГОВИНА

МИЋЕ НИКОЛИЋА

У ИНЂИЈИ

потребује једног старијег и једног млађег помоћника мануфактурне струке, и то који влада немачким и мађарским језиком.

Ступити могу одма. 538 1—2

ТРАЖИ СЕ

један колачарски и воскарски помоћник. Адреса на

Z. Selezsan

2—2 533 Gr. Becskerek.

Главни и одговорни уредник др. Емил Гаврила.

Српска штампарија дра Свет. Милетића у Новом Саду.